

Χρονιά Ιωβηλαίου για το Ινστιτούτο Φυτικών Γενετικών Πόρων στο Σάδοβο

Автор(и): Растителна защита
Дата: 15.09.2022 Брой: 9/2022

45 ГОДИНИ

**ИНСТИТУТ ПО РАСТИТЕЛНИ
ГЕНΕΤΙΧΝΙ ΡΕСУРСΙ – САΔΟΒΟ**

140 години земеделска наука в Сάδοβο

Φέτος είναι μια ιδιαίτερη χρονιά για το Ινστιτούτο Φυτικών Γενετικών Πόρων (ΙΦΓΠ) στο Σάδοβο, το οποίο αποτελεί μέρος της δομής της Γεωπονικής Ακαδημίας. Το 2022 σηματοδοτούμε 140 χρόνια από την έναρξη της γεωπονικής επιστήμης στη Βουλγαρία, 120 χρόνια από το άνοιγμα του Κρατικού Γεωπονικού Πειραματικού Σταθμού Σάδοβο, 120 χρόνια από τη γέννηση του πιο αξιοσημείωτου επιστήμονα που εργάστηκε στο Σάδοβο – του Ακαδημαϊκού Πάβελ Πόποφ, και 45 χρόνια από τη μετατροπή του περιφερειακού πειραματικού σταθμού σε Ινστιτούτο εθνικής σημασίας. Στις 28–29 Σεπτεμβρίου 2022, στο Ινστιτούτο Φυτικών Γενετικών Πόρων στο Σάδοβο θα πραγματοποιηθεί Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο με θέμα: «140 χρόνια Γεωπονικής Επιστήμης στο Σάδοβο και 45 χρόνια του Ινστιτούτου Φυτικών Γενετικών Πόρων».

Θεματικοί άξονες του συνεδρίου:

1. Φυτική βιοποικιλότητα, γενετικοί πόροι και βιοπληροφορική.
2. Επιλογή, βιοτεχνολογίες και έξυπνη φυτική παραγωγή.
3. Οικολογία, φυτοπροστασία, γεωπονικές τεχνολογίες, τρόφιμα και καινοτομίες.

**Министерство
на земеделието**

**Селскостопанска
академия
гр. София**

**Институт по
растителни генетични
ресурси „К. Малков” –
Садово**

**Научно-
технически съюзи
Клон Пловдив**

Фέτος είναι μια γιορτινή χρονιά για εμάς, και είστε πάντα ευπρόσδεκτοι – υπάρχουν πολλά να δείτε και πολλά να μάθετε.

Το Σάδοβο είναι η λίκνη της γεωπονικής επιστήμης στη Βουλγαρία

Η ίδρυση και ανάπτυξη της γεωπονικής επιστήμης στο Σάδοβο περνά μέσα από διάφορα στάδια:

Στην περίοδο από το 1882 έως το 1902, το «πειραματικό» χωράφι της Γεωπονικής Σχολής έριξε φως σε μια σειρά ζητημάτων σχετικά με την εισαγωγή νέων καλλιεργειών άγνωστων στην τότε γεωπονία μας – βαμβακιού,

αραχίδα, ζωοτροφών και ζαχαρότευτλων, λυκίσκου, αλφάλφας, τριφυλλιού.

Τον Σεπτέμβριο του 1902, ο Γεωπονικός Πειραματικός Σταθμός Σάδοβο άνοιξε επίσημα, αποτελώντας μια ποιοτικά νέα, καθοριστική στιγμή στην ανάπτυξη της γεωπονίας στη χώρα μας.

Στην περίοδο 1922–1944, ιδρύθηκε εργαστήριο, επεκτάθηκε το πειραματικό χωράφι και εφοδιάστηκε με κατάλληλο εξοπλισμό για την κάλυψη των αναγκών της γεωπονικής διαδικασίας. Ξεκίνησε επιλογική εργασία σε μια σειρά από καλλιέργειες σημαντικές για τη χώρα, όπως το σιτάρι, το σίκαλη, το κριθάρι και το φασόλι, καθώς και έρευνα για την τεχνολογία καλλιέργειάς τους.

Μέχρι το 1976, η κύρια επιστημονική δραστηριότητα κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου σχετιζόταν με την επιλογή κοινού σιταριού και την ανάπτυξη ποικιλιών που εξασφάλιζαν υψηλές αποδόσεις υπό τις ειδικές περιβαλλοντικές συνθήκες της Νότιας Βουλγαρίας. Στοχευμένη βελτιωτική εργασία πραγματοποιήθηκε επίσης με νότιες ελαιοκαρποφόρες καλλιέργειες – αραχίδα, σησάμι και παπαρούνα. Έγιναν επίσης έρευνες για τη γεωπονία αυτών των καλλιεργειών.

Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, στον Πειραματικό Σταθμό αναπτύχθηκαν μια σειρά από νέες ποικιλίες σιταριού. Η πιο γνωστή ανάμεσά τους – η ποικιλία Σάδοβο 1 – ήταν στο ίδιο επίπεδο με τα υψηλότερα επιτεύγματα της παγκόσμιας επιλογής και για πολλά χρόνια παρέμεινε η κορυφαία ποικιλία για τη Νότια Βουλγαρία. Εκτός από ποικιλίες σιταριού, αναπτύχθηκαν για τη χώρα νέες υψηλής απόδοσης ποικιλίες σίκαλης, βαμβακιού, αραχίδα, παπαρούνας, σησαμιού και άλλων.

Το 1977, με διάταγμα του Υπουργικού Συμβουλίου, ιδρύθηκε το Ινστιτούτο Εισαγωγής και Φυτικών Πόρων, το οποίο αργότερα μετονομάστηκε σε Ινστιτούτο Φυτικών Γενετικών Πόρων «Κ. Μάλκοφ». Οι φυτικοί πόροι μεταφέρθηκαν από τη Σόφια στο Σάδοβο. Οι επιστημονικοί τομείς στο ΙΦΓΠ περιλαμβάνουν ερευνητικές, εφαρμοσμένες και υπηρεσιακές δραστηριότητες στον τομέα των φυτικών γενετικών πόρων, της επιλογής και των βιοτεχνολογιών. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, ιδρύθηκαν η Εθνική Τράπεζα Γονιδίων Σπόρων, ένα Εργαστήριο Φυτικής Βιοτεχνολογίας, ένα βοτανικό κήπο, ένα κέντρο υπολογιστών, ένα μουσείο και ένα φυτολόγιο.

Εθνική Τράπεζα Σπόρων στο Σάδοβο

Πάνω από 69.000 προσβάσεις διατηρούνται στην Εθνική Τράπεζα Γονιδίων Φυτών. Χτίστηκε στο πλαίσιο ενός έργου της FAO και εγκαινιάστηκε το 1984. Κύριο καθήκον της είναι η υλοποίηση του επιστημονικού

προγράμματος για τη μακροπρόθεσμη και μεσοπρόθεσμη διατήρηση του γενετικού υλικού μέσω σπόρων υπό ελεγχόμενες συνθήκες. Η τράπεζα γονιδίων στο Σάδοβο διατηρεί επαφές και πραγματοποιεί ανταλλαγή χωρίς χρηματικό αντάλλαγμα με περισσότερες από 100 τράπεζες γονιδίων, βοτανικούς κήπους και διεθνή κέντρα ΦΓΠ παγκοσμίως. Το 2002, ιδρύθηκε επίσης ένας εξειδικευμένος βοτανικός κήπος για διατήρηση *in vivo* πολύτιμων ειδών, εθνικών και βαλκανικών ενδημικών. Το εργαστήριο βιοτεχνολογίας ασχολείται με τη διατήρηση *in vitro* βλαστικά πολλαπλασιαζόμενων καλλιεργειών, αρωματικών, φαρμακευτικών και άλλων ειδών.

Εκτός από την πλούσια ιστορία του, το Ινστιτούτο είναι επίσης περήφανο για τα επιτεύγματά του. Το ΙΦΓΠ εργάζεται με όλες τις χωράφι καλλιέργειες και έχει καθιερωμένους ειδικούς για αυτές. Οι κύριοι επιστημονικοί τομείς είναι οι Φυτικοί Γενετικοί Πόροι και το Τμήμα Επιλογής και Γενετικής. Στην 140χρονη ιστορία του, έχουν αναπτυχθεί εδώ 152 ποικιλίες 29 καλλιεργειών, 27 από τις οποίες περιλαμβάνονται σήμερα στην Επίσημη Λίστα Ποικιλιών της Βουλγαρίας για το 2022. Για το σιτάρι, έχουν αναπτυχθεί εδώ: η ποικιλία Κάτια – η πιο ανθεκτική στην ξηρασία ποικιλία στην Ευρώπη· η μοναδική ποικιλία Σάδοβο 1, η οποία για περισσότερα από 45 χρόνια αποτελεί πρότυπο στη χώρα μας· η ποικιλία Πόμπεντα – η πιο ανθεκτική στο χειμώνα ποικιλία μας, με εξαιρετική ποιότητα ψωμιού, η οποία για περισσότερα από 30 χρόνια αποτελεί πρότυπο για την ομάδα Α (ισχυρά σιτηρά)· οι ποικιλίες Πρέλομ, Σάδοβο 772 και Γκέγια 1, εξαιρετικές για το δυναμικό απόδοσής τους· η «οικονομική» ποικιλία Μπόριαννα και πολλές άλλες, συμπεριλαμβανομένων των πιο πρόσφατων – Γκίζντα, Νίκιμπο, Ναντίτα, Σάσετς και Μπλαν.

Προσπάθεια αναβίωσης της βουλγαρικής παραγωγής αραχίδας

Μια άλλη καλλιέργεια για την οποία το Σάδοβο είναι φημισμένο είναι η αραχίδα. Οι ποικιλίες Καλίνα, Κρέμεννα, Ορφεί και Τσβετελίνα, που αναπτύχθηκαν στο Ινστιτούτο, έχουν εξαιρετικά χαρακτηριστικά γεύσης και σε όλες τις αγορές επισημαίνονται ως «αραχίδες Σάδοβο», που είναι εγγύηση ποιότητας. Ως αποτέλεσμα της παγκόσμιας υπερθέρμανσης, το ενδιαφέρον για αυτές έχει αυξηθεί σε πολλές άλλες ευρωπαϊκές χώρες, και τώρα το προπορευόμενο μερίδιο των σπόρων προορίζεται όλο και περισσότερο για την Ιταλία, την Ουκρανία, την Αυστρία, τη Γερμανία, την Ελβετία, τη Γαλλία, την Πορτογαλία και άλλες, ενώ μέχρι πρόσφατα η Νότια Βουλγαρία θεωρούνταν το βόρειο όριο αυτής της θερμοφιλικής καλλιέργειας.

Στο Ινστιτούτο, έχουν αναπτυχθεί οι πρώτες ευρωπαϊκές ποικιλίες σησαμιού με μη ανοίγοντες κάψες – Νέβεννα, Άιντα και Βάλια, οι οποίες μπορούν να καλλιεργηθούν πλήρως μηχανοποιημένα από τη σπορά μέχρι τη συγκομιδή με κομπάιν. Έτσι, εξαλείφεται εντελώς η χειρωνακτική εργασία χαρακτηριστική όλων των ποικιλιών

σησαμιού παγκοσμίως (εκτός των ΗΠΑ), η οποία αυξάνει το κόστος παραγωγής και καθιστά την καλλιέργεια σησαμιού μη ελκυστική.

Με τη βοήθεια των φυτικών γενετικών πόρων στο Ινστιτούτο, έχουν αναπτυχθεί: η μοναδική βουλγαρική ποικιλία σίκαλης που περιλαμβάνεται στην Επίσημη Λίστα Ποικι